



BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nr. 48

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben, Pénteken Decembernek 12-dik napján
1800-ik esztendőben.*

B é c s.

Tegnap, dél után, 12 és 1 órakor indultak ki Császár, és Császárné Ő Felségek Magyar Országra Kis-Martomba, 3 hintóval. Az elsőben, magok Ő Császári Felségek, *Ferdinánd* Toskanai Nagy és Fő herczeg, és Ő Csász. Felségenek egyik testvére; a' másodikban a' Fels. Nápolyi Királyné, két herczeg Kis Alfzonyával, és a' Toskanai Nagy és Fő Herczegné; a' harmadikban két Nápolyi Kir. herczeg, és a' Fels. Nápolyi Királynénak udvari mestere, és mesternéje ültek. Ebédet *Laxenburghban* ettek, vatsórára Kis-Martomba szándékoztak. — Ma az azon környéken fekvő Magy. Nemes felkelt feregeket fogják meg szemlélni, de hól.

B b b

nap estére, szándekoznak Ő Felségek ide visszajönni.

Gróf *Wurmbrand Ferencz József*, Cs. Kir. még hatalmazott udvari Commissarius, e' most folyó Decembernek 2 ik napján, egy hirdetményt tetetett *Grécz* városában közönségessé, mellyben minekutánna Ő Csasz. és Kir. Felségének a' ditsösséges és allandó békeflegnek meg nyérése végett tett törekedéseit kevés, de fontos szókkal elő adta volna, arra kéri, serkenti, és unszollya a' Belső Auszriai tartományoknak, úgymint, Styriának, Carinthiának, Carnioliának, Triestnek, Goritzának, Friauliának, 's több ezekkel határos Cs. K. tartományoknak lakosait, hogy Magyar és Cseh Országoknak, Felső és Alsó Auszriának, Morvának és Sziléziának dityirek napjokkat követvén, ők is, a' kik a' fegyver viselésre alkalmasok, öllzvefleggel kellyenek fel, 's fogjanak hazájoknak, dühös ellenség ellen leendő védelmezésére fegyvert, és tehetségeknék mértéke szerént, adakozzanak a' fel kelendő legénységnek ruhazatjokra, fegyverekre, és zsöldjokra annyit, a' mennyit e' végre szükségesnek itülnék.

Az egyesült Morval és Sziléziái vadász sereg, ezen tartományok fő Kormányozójának, Gróf *Ugartenek*, és az ottan Commandirozó Generálisnak, Gr. *Latour* Cs. K. hadi Tárnokmesternek jelenlétekben, November 26. ik napján, a' *Brünni* mezőségen meg mufráltatván, jeles próbáit adta fegyverben való gyakorolatasának, Azután harmad nappal, úgymint Nov. 28. ik napján reggel, szép tábori, és hármónias muzsika zengés közt a' városból ki marsirozván, Cseh Ország felé indült. Igen nagy díszére szolgált az, ezen szabad vadász seregnek, hogy a' fent nevezett tartománybéli fő Kormányozó, Commandirozó vezér, minden jelenvölt Generálisok, urak, és sok lakosok, jó darabon el kisirték azt.

Hadi Történetek.

I. Németországban.

A' miképen János Kir. Fő Herczeg, Hanni Fő hadi szállásáról, November 3-ik napján költlevélben jelentette, azon napon, egész armadiáját onnan ki indítván, az Anzing környékén táborozott ellenség ellen vezette, azt igen keményen meg támadta, de az is vakmerően állott ellent, és mivel a' mi seregeink a' hollzas és bajos-marsirozas miatt egészen el voltak lankadva, lemmi sem tehetvén a' pihent és számos ellenség ellen, minekutanna mind a' két részről lekat vezettek volna, jobbnak tartotta Ö Kir. Fő Herczegrége ~~BC vezérlelése~~ ~~Celutall~~ ~~Énő~~ ~~Orsiky~~ ~~armadiáját~~ ~~visz-~~ ~~szá~~ ~~húzni~~, 's avval együtt az Ina folyóviznek inenső partja mellett le telepedni, mint lemmi el fáradott seregével az áthatatlan hadi szerentsé-
re támaszkodni. Maga Ö Kir. Fő Herczegrége *Alt-Oettingenbe* tette maga fő hadi szállását által, és még December 6-ik napján is ott volt. — Mivel még akkor sem vehette minden truppjainktól, az első és 3-ik Decemberi ütközetekben szenvedett veszteségeiket, ~~amely sem tudósíthatta a'~~ Fels. udvari hadi Cancellériát arról voltáképen.

Az ellenségeskedésnek ujobbani el kezdődésétől fogva; számos Franczia katonákat el fogdostak a' Klénau és Simbschön Feldmarsal Lajtnántok, és a' Meccséry General Major vezérlések alatt lévő vitézeink.

II. Olaszországban.

Az itten lévő Cs. K. armadiának fő vezérje, Lovasság Generalissa, Gr. Bellegarde, 29-ik Novemberi tudósításában arról télzen jelentétt, hogy ott is hozzá fogtak már a' Francziák az ellenségeskedéshez; és hogy vissza nyomván a' Ceres-

ra mellett tanyázott vigyázó seregeinket, egy Battalion-Commendans vezérlése alatt, 800 embert küldöttek ki azon hely védelmezésére, 800-at pedig rezervába állítottak.

Mint hogy pedig igen hasznos tanya volt az a mi ármadiánkra nézve: ahoz képest *Vogelsang* k. M. Lajtinántra bizta annak vissza foglaltatását, e' pedig *d'Aspre* Generál Majórra, a' ki is, azon katonasággal, a' mellyet maga magának ki választott, Novemb. 27-ikén elindulván, és a' fent nevezett tanyához érkezvén, leg elsőben is a' *Preiszbattalionnyát*, és a' Banátusi Regimentnek 3 kompaniáját küldötte az ellenségre, és olly szerentsés is volt, hogy tsak hamar ki üzette lántzaikból a' Francziákat, a' kiknek az *Erdödy* Hufzár Regimentiének egy eskadronja utánnok eredvén, futó sorjaikba béké vágta, s igen sokat lekontzoltak, 100-at el fogtak, a' többi pedig, a' kik a' haláltól, és fogságtól meg menekedtek, *Castel Goffredo* felé futottak, hanem mig oda érhettek volna, addig is sok le vagdaltatott és sebbe ejtetett közzülök. — A' mi ezen tsatatskában történt veszteségünk két sebbe eltekből állott.

Bé vett szokások szerint, az Olasz Országi tartományokat is sok ~~contribucióval~~ és requisitioval sanyargatták a' Francziák. A' Toskánai N. Herczégységben Sienára 100,000, Florentziára pedig 400,000 tallér hadi adót vetettek. A' Sienai Püspök néhány oda való küldöttekkel együtt Florentziába utazván, azon esedezett az ott lévő Francia Commendansnak, *Miollis* Generálisnak, hogy tekintene a' jelenvaló nyomorúságos időkre, és szállitaná alább a' Sienára vetett hadi adót.

A' most nevezett Franczia Generális egy 5. személyből álló Commissiót rendelt a' Toskánai N. Herczégységben talált, és sequeltrum alá tétett Anglus, Orosz, Portugallus, Török és Nápolyi jószágoknak meg betsültetésekre, és a' Livornói kikötő helyben találtatott hajoknak requisiti-

óba való vételekre, a' Franczia Respublikának szolgálatjára. Ezekből, és ezekhez hasonló intézetjeikből a' Francziáknak, nem külömben, a' Génuai kikötő helyben hajókra rakott ártilleriákból előre is azt lehet jövendőlni, hogy ők Nápoly Ország ellen fognak menni.

Florentzia városa, Brüne és Düpont Fr. Generálisok eránt való jó-indulatjának ki nyilatkoztatása végett, amannak két alabástrom kőből készült régi edénnyel, ennek pedig igen betses képekkel, és márvány oszlopokkal kedveskedett. Majlandból iratik, hogy a' Toskánai N. Herczegségben találtatott régiségeknek és ritkaságoknak ki válogatásokra, és a' Párisi nemzeti Muzeumba leendő küldetésekre, egynéhány azokhoz értő Tudósok fognak küldetni.

Az Aostai Herczeg és Herczegné, oda hagyván a' Porto-Ferrajói szigetet, Szárdiniába mentek által. Kétség kívül, a' Fels. Szárdiniai Király is fogja őket, a' jelenvaló környülállások közt követni.

A' Bolognai Municipalitas, elégtelen léven a' Franczis ármadia számára kívánt pénznekki szerzésére, hivatallyától meg folytatott.

Az Inn folyóviz környékén történt 1-ső, és 2-dik Decembéri tsatákról ekként szóllanak a' Monachiumi levelek: „Tegnap (úgy mint Dec. 1-ső napján) reggeltől fogva egész éltig nagy ágyú harsogás hallatott. A' Cs. Kir. seregek, reggeli 7 órakor tüzesen meg támadták a' Fr. ármadiának bal szarnyát, és noha vissza nyomattak eleinte: mindazáltal a' Magyar gyalogságra, és Würtembergi seregekre bukkanván az előbre nyomúlt és győzni kezdett Francziák, igen sokat vesztek, 's kénytelenek vóltak magokat Haagig vissza húzni.“

Ismét: „Két naptól fogva *Haagban* vólt] a'

Fr. fő vezér *Moreau* hadi fő szállása. Tegnap (t. i. Dec. 1-ső napján) sok segítséget kapván a' Cs. Kir. ármadiának jobb szárnya annak bal szárnyától és derekától, 's kiváltképen lovasságot, minden oldalról meg támadta a' Fr. ármadiának 20 ezer főből álló bal szárnyát. Ezek, ámbár nyakasan viselték légyen is eleinte magokat, végtére mindazáltal hátrálni kénytelenítették. A' múlt ejjel, 4 óranira vitte hátrább *Moreau* fő vezér maga hadi fő szállását, úgymint *Hohentindenbe*, a' hol meg is halt. Szünetlenül sok sebekek hozatnak ide, t. i. *Monachiumba*, a' kik több nire kard vágást kaptak. — Már egynéhány helyen próbát tettek a' Francziák az *Inn* folyóvizén való által menetelre, hanem magok is kénytelenek az által menni, hogy sokkal több embert vezítettek azon próbákban, mint a' *Duna*, *Lech*, és *Iller* folyóvizéken lett által meneteleknek alkalmatosságával.

Monachiumban Dec. 2-ik napján. Ma egész nap nem volt a' sok ágyú durogásnak szünete. — Késég kívül, török szakad, azon erőlködik *Moreau* Fr. fő vezér, hogy a' tegnap rajta esett gyalázatnak métskát magaról le moshassa. Tegnap este már arról beszélgettek a' *Franczia* fő hadi szálláson, hogy a' nevezett fő vezér egy plánumot készített volna a' maga tzellyának el követségére.

Nemcsak a' bal, hanem a' jobb szárnya is hátrább húzta magát a' Fr. ármadiának, ellenben a' derekát a' Cs. Kir. feregeknek leg nagyobb erőlködéseik mellett is, ki nem lehetett helyéről mozdítani.

Monachiumban December 2-ikán, esteli 6 órakor. A' mai isatában 3 *Franczia* Generálisok eliek sebbe, úgymint *Grenier*, *Neu*, és *Hardy*. Az elsőnek leg veszedelmesebb a' sebe. A' *Moreau* Fő vezér testvér öltse alatt is agyon lövett a' ló. Négy fél brigáda, egy vadász, és egy aragonyos *Regement* nagyon meg ritkultanak. A'

sebbe esett Francziáknak 1200 — 1500-ra tétetik a száma.

Német Ország.

Azon 4 millió és 300,000 forintokból álló contributióra nézve, a' melyet a' Svéviai és Frankóniai Kerületekre vetettek a' Francia Commissariusok, egy, Moreau fő vezérhez intézett representatiójokban, a' többek közt így szólak a' Svéviai kerületbéli Karok és Rendek: „Generál Uram! Semmiképen el nem lehet halgatnunk, hogy olly mértékben van immár földünkön az inség, melyet szükségesképen kétségbe esés fog követni. Annakokáért vegye szívére Generális Uram *Bonaparte* általános állapotunkat, egy szülőbizodalommal is vagyunk az eránt, hogy semmit sem fog, a' mi ki pusztított tartományunktól ollyat kívánni, a' mellynek tellyesítésére természetesen elégtelen. Jól tudjuk, hogy ennek sorsa egészen az Úr kezében vagyon; hanem arról is meg vagyunk győződve, hogy meg nem eggyez az Úr nemes szívével és gondolkozása módjával az, hogy a' kezébe lévő hatalommal vissza éllyen, és egészen elnyomja, a' lábai alá tapodja azt a' nemzetet, a' melly régtől fogva ártatlan áldozatjává lőnn a' pusztító hadnak.“

Strafsburgból, azt írják *November 26-ik napján*, hogy a' *Lünevilli Congressusra* ment személyek, egymás után miud széllyel oszlottak. *Clarke* Generál, már annakelőtte 5 nappal onnan el ment, *Bonaparte* József is fel pakoltatott, a' várbeli munkák félbe szakadtak, és az oda küldetett katona őrizetnek felé *Chalonsba* marsirozani parantsoltatott.

Frantzia Respublika.

A' Fő Conzulkak planuma szerént, minden figyelmetelségét az ifjuság nevelésére és tanításá-

ra fogja a' Franczia Kormányfők függeszteni. E' végre *Chaptal* Status Tanácsosra bízott egy olly közönséges plánumnak készítése, a' melly szerént azon köz hasznú feltétel eszközöltetődjék. El is végzette ő ezt a' reá bízott dolgot, és az ő planumja szerént, háromféle oskolai intézeteket, ugymint Municipali, Gyülekezetekbeli, és magános akadémiái oskolákat kell fel állítani. Az első rendbéli oskolákban azok a' tudományok fognak tanítódni, a' mellyeket minden polgárnak tudni szükséges; a' másod rendbeliekben, a' köz hivataloknak folytatására alkalmas férfiak, és meg világosított polgárok fognak neveltetni; a' harmadik rendbeliekben, mint szinte a' Német Országi Fő Oskolákban, mindenféle hasznos tudományok fognak tanítódni. A' municipalis Oskolákban leendő tanítóknak fizetések 400 livernél alább nem lézzen, és ezerre is fel hághat; a' másod rendbéli oskolák Tanítóinak fizetésekre 1200 — 2500 liver rendeltetett, az akadémiákban leendő Professorokuk pedig 3000 — 5000 liver.

A' Lünevillai Congressusra nézve semmi tudósítást nem adott ki a' Párisi officialis újság levél, az ugy nevezett Monitör egyebet, hanem hogy az arra küldetett Prussus követ *Schulz* Ur, már Párisból oda utazott légyen.

A' tengeri dolgokra ügyelő minifter, minden Franczia Országi kikötő helyekbe kemény parantsolatot küldött az eránt, hogy szunnyadhatatlan szemekkel vigyázzának, a' Spanyol Országból oda menendő hajókra, portékákra, és emberekre.

A' Garde nevezetü Osztályban, egy igen elmes mód szerént végeztetett ki e' világból az a' haramja társaság, a' melly fok tolvajságot, és gyilkosságot vitt ott végbe egy darab időtől fogva. Tudniillik egy policiával egyet értő ember hozzájok adván magát egykor azt mondja tolvártársainak, hogy tud ő egy régi kastélyt, a' melly

ben 40000 liver van el rejtve. Arra való nézve, a' midőn az egész haramja társaság oda ment, és a' kintset keressé vólna, amaz, a' már az előtt puskaporos minákkal meg rakott régi kasszát a' levegő égbe vettette, a' mellyben 15 haramja elvészett, a' többi pedig el fogattatván, egymás után mind föbe lövetett.

Nagy Britannia.

Az ország nagy petsétjéből ki vagon már a' Francia Országi czimer, a' három lilium töröltetve, mellyel III-dik *Edvard* Király uralkodásától fogva minden Angliai Királyok éltek vala, annak ki nyilatkoztatásáért a' szászok jussok legyen Kiss Britanniához és Normandiához. Angliának, Skotziának, a' Wallisi Herczogségnek, és Hyberniának czimerjei vagynak már most a' Királyi czimernek 4 mezőjében, a' Hannóverai tziemer pedig a' közép ponton felül van. A' petsét nyomón, az előbbi Királyi titulus helyett csak e' van: *Britanniarum Rex*, a' melly minden világ részeiben lakó Brittus jobbágyokat magában foglal.

A' Londoni Kormányfőzék igen sok életet vásároltatott észak Amerikában. *Hogy el ne felejtsek.* Ottan igen nagy villongás támadt a' lakosok közt a' Congressus Előütőjének választása miatt, egy rész *Adamst* akarván azon méltóságos hivatalban tovább is meg hagyni; a' másik rész pedig *Jeffersont* kívánván abba helyheztetni. Ez ellen azt hántorgattyák ellenségei, hogy ő vallástalan ember lévén, a' Respublikában is felállitaná a' vallástalanságot, a' melly miatt végtére minden kegyesség számkivetésbe küldetődne. — *Virginiában* két testvér atyafi öszve velzván e' miatt egymással, az egyik úgy fejbe ütötte a' másikat, hogy mingyárt *Izorayü* halált halt, maga pedig hazajából ki bújdosott.

Admirál *Nelsonra* fog, a' mint a' 14-ik Novem-

beri Londoni levelekből olvassuk, a' *Canálisban* az az a' Francia Ország és Anglia közt való tenger öblében, lévő flottának fő kormánya biztatódni. Nov. 12 ikén a' Királynál lévén különös audientían, a' Báthi 's Máltai Ordóknak tzi- mereivel, a' Török Császártól ajándékozottatott brilliantos kötsak tollal, a' Nápolyi Király és Királyné Ő Felségektől nyert medáliákkal, avagy emlékeztető pénzekkel, és azon betses kardal, vólt szépen fel ékesítettve a' mellyet London városa néki készitetett.

Lord *Nelson*, November 19-ikén vezetett bé a' Felső Parlamentumba, a' hol a' szokott esküvésnek le tétele után, el foglalta a' nékie rendelt helyet és széket. Az úgy nevezett *Convent-garden* nevezetű terátrumon lévén, a' nem régiben, jobb keze felől *Ladi Hamilton*, bal felől a' maga felesége ültek, háta megett pedig az édes atyja, és *Sir Hamilton* állottak.

A' Máltai szigetnek *Valletta* nevezetű erősségében talált ártilleriát 114,000 font sterlingre betsüllik a' Londoni levelek, mellynek egy részét, mint már régi metallumot, el fogják adni. Minden Málta mellett nyert hajoért 1000 font sterling jutalmat nyert egy egy hajós kapitány.

Orosz Birodalom.

Az Anglus hajóknak ezen Birodalombéli kikötő helyekben lett le árestáltatásának okát, ilyen szókkal adja elő a' 26-ik Octoberi Pétersburgi udvari újság levél: „Ő Császári Felségének, ugymond, értesére esett az, hogy a' Francziák birtokában vólt Máltai sziget az Anglustruppoknak magát fel adta; hanem még eddig tudtára nintsen, ha vallyon az 1798 esztendőben, December 30-ikán, Pétersburgban meg határozottatott végzés, a' melly szerént ezen szigetnek a' Jéru-sálemi Sz. János vitézi Rendjének, mellynek Ő Orosz Császári Felsége a' Nagy Mestere, vissza

kellett volna adatódnia. Ahoz képest, a' maga jussainak fenn tartására nézve, azt parantsolta Ő Császári Felsége, hogy minden Birodalmaibéli kikötőhelyekben lévő Anglus hajók árestom alatt legyenek, mind addig, valameddig azon fent emlitett meg egyezés bé nem tellyesitődik.

Egy északi tartománybéli közönséges levél szerént, a' Pétersburgi Császári, és a' Berlini, Stockholmi, és Koppenhágai Király udvarok közt kötött fegyveres neutralitást tárgyazó alliantzia, már tükélltetésre ment.

Svécia Ország,

A' mostan uralkodó Király, *IV. Gustav*, November 13. napján lépett beteszéi életének 33. ik elztendejébe, a' melly nap, egész Stockholm városában sok örvendetes vigságok, mulatságok, és vendegségok voltak.

A' Svéciai fő Kormányfőeknek sok izbeli kéréséfe, meg engedni méltoztatott azt *I. Pál* Orosz Császár Ő Felsége, hogy Svéciával határos birodalmaiból 60,000 tonna élet vitetődjék oda által. (Egy tonna, a' hajósoknak szokott számlalása szerént 2000 fontot foglal magában) A' minthogy mingyárt akkor egynéhány hajók küldettek Svéciából az Orosz Birodalombéli kikötő helyekbe azon életnek oda leendő vitele végett, a' mellyre, az ezen elztendöbéli vékony aratás miatt, igen nagy szüksége vagyon Svéciának.

Az ezen Országbéli Rendeknek és Karoknak azon meg határozások, melly szerént, a' Status adosságainak lassan lassan leendő meg kissebbitetésére nézve, a' közönséges adó öregbitetett, October utolsó napján, nyomtatásban is ki adattott, és mingyárt közönségössé tétetett. E' szerént, egy millio, négy' száz ezer tallerra megy ez az adó, melly noha 350,000 tallérral több, mint volt az el múlt elztendöbéli; még is mindazáltal, helyessebben lévén az, az adófizetők közt

fel osztatva, mint ennekelötte; az egész Ország-
nak könnyebbitésére fog lenni.

Spanyol Ország.

Mivel mind tovább tovább terjed Andaluzi-
ában a' Pestis, az egész Ország nagy rémülésben
lenni mondatik. Azon két Orvos Doctor közül,
a' kiket a' Madritti udvar *Sevillába* küldött, az
egyik tsak hamar meg holt, és a' másik is ne-
hezen menekedik meg a' haláltól. A' nevezett
városban, 25,000 embernél több fekszik betegen,
és mivel számosan ki költöztek honnyokból, és
az orvosló eszközök is meg szükültek, senki sem
segíthet rajtok. *Kádixban* még most is 60 — 70
ember hal meg napjában. *Sevillában* ellenben 500
ember is el temetettik egy nap, és az által, hogy
ezrenként megy az ember a' templomokba, még
jobban ki terjesztődik a' pestis. Reá nem lehet
öket arra venni, hogy inkább a' szabad levegő-
ég alatt tartsák az ifieni tiszteletet. Az is felet-
több gyarapította ezt az öldöklő nyavalyát, hogy
a' régi szokás és vélekedés szerént, még most is so-
kan a' templomokban kívánnak temetkezni. Sok-
féleképen nyilatkoztattya ki ez a' nyavalya ma-
gát, most így, majd ismét másképen. Most leg
elsőben is vért okád az ember, és nagyon meg
dagadnak dobogó erei.

Már is 80000-re tétetődik az ebben az Or-
szágban, pestises nyavalyában meg holt emberek-
nek a' száma; és már *Mallagára, Cordovára, Gra-
nadára*, 's több városokra is ki hatott. Hogy
Madritra is ki ne halljon, 22000 ember vont kö-
rülötte kordont, és senki sem bortsáttatik abba bé
szoros meg vizsgáltság nélkül. Minden oda bé
menni akaró embernek tanúbizonyosság levelet kell
arról mutatni, hogy sem a' hol lakik, sem a' hol
keresztül utazik, semmi nyoma nints a' pestis-
nek.

A' Kádixi Kormányozó olly jelentést küldött

a' Madritti Kormányzéknek, hogy arra az Anglia flottára is, a' melly az oda való kikötő hely előtt múltatott, és oda bé ütni akart, el ragadt a' peftis, melly dolog az által tudódott ki, hogy *Tantuanból*, *Fetz* Orizágnak anya városából egy Anglus tífzt barátjához levelet küldvén, ezt a' szomorú újságot közlőtte vele. Ez a' levél pedig, hogy esett, hogy nem, a' Kádixi kikötő hely előtt találtatott. Ahozképest minden *Madrirtban* lévő idegen követeknek tudokra adatta azt a' Fels. Király maga ministerje által, hogy szemessen vigyáztassanak az Anglus hajókra, ne hogy az ő hajókra is ki terjedjen ez a' pusztító nyavalya.

BCU Cluj / Cluj University Library Cluj

Nagy Bányáról Nov. 15-dik napján.

Mostanabar, nem igen megszűze töllünk, a' Szilágyságban, egy szegény ember, örütségnek adta jeleit, köpködőtr másokra, majd sirt, majd nevetett, félre beszélt, szaladgált; de az után a' szomorú következés meg mutatta, hogy azok nem örütségnek, hanem vezetségnek voltak elő postái; mert az után az ember csak hamar dühösködni kezdett, mindent tépett, szaggatott, és gyakran sikóltva mondotta ezt: hogy hozzá közel ne menjenek, mert az apját-is ketté harapná, és hogy ha valakit agyon marhatna, tudja, hogy ő meg gyógyulna. Ekkor erőssen meg kötöztetett, mert már a' Hydrophobia is (a' víztől való ilzonyodás) nagyon el érte volt, mellyet sokan gyógyulhatatlannak tartanak, minden fényestől is, mint a' mallyen a' tükör, nagyon félt.

Az Orvos ekkor adott nékie bé *Opiumból* 1. gránt, *körös féreg* (cantharis) porából 12 gránt, és *Bella donna extractumából* 23 gránt, ezeket együtt igen igen fin porrá törte, és hogy az orvosság-is fekete légyen, bodza sziruppal fel keverte, és feketére festett fa-kalánból nékie bé

adták nagy nehezen minden 3 órában az emlitett dosist, és igen szépen ki-épült, most szinte semmi baja.

Aradon Nov. 25-ik napján. A' mi gyalog és lovas insurgens seregeink már egészlen ki készültek, és akarmelley órában kélzek a' marsirozásra. A' gyalogság 698, a' lovasság pedig 1 Eskadronból, az az 180 főből áll. Mind a' kettőben változtatott legenység vagyon, a' lovasságnak szép monturja, fegyvere és jó lova van; a' gyalogság is jól vagyon equipirozva.

A' gyalogságnak *Obestere*, Titt. Gyoroki *Edelspacher Zsigmond* Cs. K. Tanácsos, és Tekint. Arad Vármegyének első All-Ispánja;

Obristlajtinántia Cs. K. Tanácsos Tököllyi

Kapitánnya, Nagy József és Kórnély József.

Fő Hadnagygyi Svertetzky József, Gyurkovicz Károly, Edelspacher Zsigmond, Langó Ferencz, Bartos Ferencz, Antalffy János, Krísthory László és Bartoffágh József.

All Hadnagyai Pankl, Silberleitner, Kosztolányi János, Koron József, Meliseg, Szentlélek János, Kosztolányi József, és Otto Fridrik.

Zászlótartói Hermann János, Fischer Gorrig, és Mihalovics Demeter.

A' lovasságnál *Fő Strázsamester*, Edelspacher Mátyás, *Escadronos Kapitány* Bene Leopold.

Második Kapitány Nandor József.

Fő Hadnagyok: Bartoffágh Mihály, és Skerlec N. N.

All Hadnagyok: Bessenyi és Kádas.

Ezen hólnapnak 23-ikán szentelte fel Csanádi Püspök Ő Méltósága a' gyalog insurgens sereg zászlóját a' Minoriták templomában, minekutánna a' szent mise el végződött volna. Az áhétatosság végződése után, az egész templom előtt állott insurgens seregére áldást mondott Püspök

Ő Nagysága. Délben 40 fogásra való ebédet adott a' fent nevezett első All-Ispán.

Temesvárt Nov. 26-ik napján. A' Temes, és Krassó Vármegye insurgens seregnek zászlóját tegnap szentelte fel Csanádi Püspök Ő Nagysága, a' melly alkalmatossággal mind ez, mind *Klaniczay* Vice-Ispán Ur igen gyökeres órátiót mondtak az insurgens sereg előtt, 's fontos okokkal terkengették a' zászló alá meg esküttek, a' Haza és Király eránt való tantorithatatlán hivsége. A' Temes-Vármegyei lovas sereg zászlójának Titt. *Edelspacher Ersebet* Kis Afzony a' gyalogságnál pedig Titt. *Deschan* Afzonymság voltak a' kereszt anyák. A' Krassó Vármegyei insurgens lovallag zászlójának fel szentelésekor Titt. *Köfzöghy Asszonymság*, a' gyalogságnál pedig *Hermann Obersterné*, született *Bachó* Afzonymság viselték azon hivatalt. Délben 40 fogásra való ebéd volt *Camerális Administrator Deschan* Urnál, este teátrum, ennek vegződése után pedig fényes bál.

A' *Krassovai* gyalog Insurgens Seregénél következendők a' tisztek:

Kapitányok: *Hollú Pál*, és *Cseffalvai János*.

Fő Hadnagyok: *Zsarnóczay János*, *Köfzöghy Ferentz*, *Fischer József*, és *Franczenauer János*.

All Hadnagyok: *Vuja Demeter*, *Hirichpach János*, *Naum Mihály*, és *König József*.

Zemlinben, vagy Zimonyban Nov. 30-ik napján. A' Belgrádi nem egyesült ó hitű Érsek még most is árestombban ül. A' Basa, a' mint mondatik, már régen jelentést küldött a' Konstantinápoli Divánnak az ő vétkeről, de még eddig semmi végzés nem jött iránta. Különös dolog, hogy a' Belgrádi Basán kívül senki sem tudhatja az ő meg fogattatásának valóságos okát.

Erdély Ország.

*Hermanstadt*ből Nov. 13-dik napján. Hová tovább mind nagyobb nagyobb előmeneteleket teszen a' Widdini pártos Basa *Paswan Oglu*, és Havas All-földön is Bukarest felé menni szándékozik. A' Vajda három Basa vezérlések alatt, egy 6000 főből álló corpuust állított fel ellene. Bukarestből már is költöznek ki a' lakosok. Az ott lévő Gymnasiumban tanuló Görög ifjak lassanként mind szélyvel ofzlanak; sőt maga a' Vajda is, Jádákra rakván féltöbb kintseit bátorságosabb helyre vonta magát.

A' Zarnesti, Brassói és Fogarasi hegyekben sok új arany és ezüst bányák találtattak nem régiben. Kapitány *Scottler*, a' ki már két ízben volt Amerikában, és a' ma napján Adjuvánságot viselt *Lafayette* mellett, tellyes hatalommal lévén oda küldetve, a' hol gondollya, hogy több arany vagy ezüst bányákra találhat, mély gödröket asat, és olvaftó kemeutzéket építet; sőt talált is már oly helyekre, a' melyekből ki ásatott kövek mázsajából 75 font izint vett ki. Arany bányára is 12-re, még pedig igen jókra talált.

* * *

Temesvár. Felséges Urunk méltoztatván Erdély Országai Nemes *Gyertyánsi Lukáts*, *Antal*, és *Krisztoff* Uraknak, sok rendbe szerzett különös érdemekért, Nemes Torontál Vármegyébe fekvő, három, úgymint: *Dolvadia*, *Gyr*, és *Bobda* nevezetű Falukat, *Donatio* mellett kegyesen conferálni, az említett testvér Urak ezen Faluknak örökös Biradalmába bé iktattattak.

D, D. S. -